BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea — 16 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

Nr. 42 Luni 13 Februarie 1939 — 16 Pagini P

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10; SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.

Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT STELIAN POPESCU

Dezvoltarea porturilor dunărene

Intr'un memoriu, pe care comercianții și exportatorii de cereale din Galați l-au înaintat Băncii Naționale, se propun câteva măsuri în vederea dezvoltării activității principalului nostru port de pe Dunăre, atât în timpul campaniei de export, cât și în timpul iernei.

In acest scop se cer mărirea capacității silozurilor; elevatoare plutitoare pentru transbordarea cerealelor ce sunt aduse de șlepurile ce vin din susul Prutului; înființarea unor uscătorii de porumb; tarife preferențiale pe c. f. r. și asigurarea navigațiunii în cursul iernei prin ajutorul vaselor - spărgătoare de ghiață.

Aceleași măsuri ar trebui să fie luate în considerație și pentru înviorarea portului Brăila.

Pentru traficul de export portul Brăila dispune de un siloz cu 336 celule de diferite mărimi, având o capacitate totală de 2500 vagoane, prevăzut cu instalații de curățirea cerealelor și a cărui capacitate de înmagazinare și de predare este de 120 tone pe oră. Portul Galați dispune și el de un siloz cu același număr de celule și de aceeaș capacitate.

Pe lângă sporirea capacității silozurilor, utilajul celor două porturi urmează să fie modernizat spre a se putea ușura operațiunile de înmagazinare, de curățire, de predare sau de transbordare a cerealelor. Problema asigurării navigațiunii și în timpul iernei pe Dunărea maritimă este foarte importantă din punctul de vedere economic și ea poate fi ușor rezolvată prin cumpărarea unui parc de vase-spărgătoare de ghiață. Când portul Brăila este punctul terminus al vaselor ce circulă pe Mediterana și Adriatica, nu este îngăduit să mai lăsăm închisă navigațiunea pe Dunărea maritimă, în timpul iernei, din cauza înghețului, când efectele acestui fenomen natural, ce împiedecă circulația vaselor, pot fi înlăturate cu ajutorul vaselor-spărgătoare.

Tot în vederea dezvoltării activității porturilor noastre dunărene, d. Giurescu, rezidentul regal al ținutului Dunărei de jos, a propus luarea de măsuri pentru asigurarea navigației pe Prut.

Navigația pe râul Prut se poate face în bune condiții pe cursul său inferior din cauza pantei sale foarte mici și deci a vitezei reduse de scurgere a apelor.

Afară de perioada înghețului, care durează aproape trei luni — din Decembrie până la sfârșitul lui Martie — navigația pe acest râu se face între punctul Nemțeni și Dunăre, pe o lungime de 318 km.; iar în timpul apelor mari și mijlocii, după topirea zăpezilor și căderea ploilor din regiunile muntoase, șlepurile pot fi trase fie de remorchere sau șalupe, fie de pe mal prin tracțiune animală sau prin tragere la edec, în aval de Nemțeni cu un calaj până la 2,10 m. Când apele sunt mari pot intra pe Prut și remorcherele mici ce circulă pe Dunăre.

Navigabilitatea pe râul Prut s'ar putea face până la Sculeni, care e situat la o distanță de 445 km. de Dunăre, cu vase de construcție specială, capabile să suporte încărcături mai mari și să se înscrie, fără pericol, în curbele pronunțate. In acest scop urmează să se execute lucrările technice prevăzute de organele competente ale serviciului navigațiunii și porturilor. Toate aceste propuneri ce s'au făcut în vederea intensificării activității porturilor Galați și Brăila și a dezvoltării navigațiunii pe Prut, ar trebui să fie traduse în fapt.

Drum spre București

de I. VION

Frumoase și evocatoare sunt cuvintele cu care romantismul popular vedea, idilic, șerpuitoarea „cărărue, cărărue care duci la București..."

Ca de obicei realitatea e altă decât închipuirea vizionarului, și, afară de 2 ori trei șosele, drumurile cari se desfac din arterele principale ce leagă Bucureștii cu restul țării sunt atât de impracticabile în cât nici nu poți crede că te afli la câțiva kilometri de capitala țării, cu orbitoarele ei lumini ce dau noaptea străzilor asfaltate din centru aspectul feeric al unui colț de metropolă apuseană.

Glodul zecilor de drumuri din jurul Bucureștilor pune plumb în roțile vehiculelor timp de șase luni pe an, iar în restul timpului, praful se ridică în nori uriași, îmbâcsind atmosfera și acoperind totul într'o pâclă fumurie de nu se mai vede om cu om!

Cu drept cuvânt oricine n'ar vedea decât drumurile din apropierea Capitalei, n'ar mai îndrăsni să se aventureze în restul țării pe aceste drumuri decât pe șoselele principale!

In dese rânduri M. S. Regele Insuși a atras atenția celor răspunzători de gospodăria generală, insistând să se ia măsuri practice pentru îmbunătățirea drumurilor județene și comunale.

Nu este vorba numai de o chestiune de estetică ori de „confort" pentru drumeți, și nu o scriem numai spre a scoate în evidență contrastul dintre atenția dată centrului și uitarea în care sunt lăsate arterele de comunicație ale Capitalei.

Este o problemă economică importantă, care privește aprovizionarea tuturor cetățenilor Capitalei și de unde pornește greutatea producătorilor dela sate, de a-și plasa cu mai multă ușurință mărfurile și alimentele.

Din pricina lipsei unor lesnicioase mijloace de transport, producătorii sunt nevoiți să-și vândă pe nimic rodul muncii și produsele solului, iar consumatorii să plătească înzecit intermediarilor și acaparatorilor.

De aceia toți cei cari cunosc toate ramurile problemii au salutat cu o licărire de nădejde intervenția pe care a făcut-o la primăria Capita-

(Continuare in pag. 2-a)

NATURĂ MOARTĂ

AURA ȘALLES APOSTOLEANU (Din colecția d-nei Maria Herter)

Doi gemeni din Medgidia au băut din greșeală sodă caustică

Constanța, 10 Februarie

Gemenii Maria și Ion Gavrilă Sava, de 2 ani, din Medgidia, au băut din greșeală sodă caustică. Băiatul a murit imediat, iar fata, în stare gravă, a fost internată la spitalul comunal din acel oraș.

—xX○●○Xx—

NOTE

Lumină și întunerec...

„Luce e ombra" se chiamă revista italiană care, de mult timp, discută, în lumina probelor materiale obținute, turburătoarea problemă a supraviețuirii sufletului după moarte.

Toate religiile lumii vechi, afară de cea mozaică, — singura în care nu există conceptul vieții viitoare, — sunt pline de urme dovedind crunta desnădejde și spaima nespusă a omului ajuns în fața porții prin care se trece „dincolo". Este vădit lucru că, — în cursul grelei dar din fericire vremelnicei încercări constituite de viață, aci, — covârșitoarea majoritate a oamenilor are nevoie de o mare doză de insensibilitate, ca să nu zicem de voită inconștiență, spre a nu muri în fiecare clipă de groaza conștiinții că va muri... Și este caracteristică evoluția concepției despre lumea de dincolo: ea oferă sufletelor întâi un domeniu subpământean, spre a le chema mai apoi între pământeni, făcându-le chiar să participe la meschine dispute, și sfârșește cu așezarea lor în azurul celor șapte ceruri, unul mai strălucit ca altul...

„Luce e ombra", la fel cu multe alte publicații în cari obiectivitatea și cel mai riguros control sunt obligatorii, cultivă consolatoarea, — și, după noi, foarte logica, — doctrină următor căreia, în cadrul cosmic, nimic nu se sfârșește pierzându-se, ci totul se reia purificându-se... Ea vine cu noui dovezi ale supraviețuirii, — zicem dovezi, nu teorii, — pe cari cu mulțumire vedem că știința pozitivă a ceasului de față nu le mai socotește drept halucinații, ci serioase documente servind de bază unor cercetări imperios necesare.

Zâmbetului de pe chipul unor anumiți cititori, răspundem cu țăiosul și cumintele sfat al lui Renan: „Nu cunoaște și nu vom putea cunoaște niciodată adevărul. Rămânând totdeauna la aceeaș părere, riscăm să fim vecinic doar alături de el. Schimbându-ne uneori părerea, și cercetând mereu, avem probabilitatea ca măcar odată să fi fost în acord cu adevărul"... *M. Negru.*

A luat foc păcura din erupția sondei dela Țintea

Ploești, 10 Februarie

Locuitorii com. Țintea, din județul nostru, au trecut azi prin momente de groază.

Doi copii, cari se găseau cu vitele la o distanță de 3 km. de marginea satului, s'au apucat să facă focul ca să se încălzească. In apropiere, albia pârâului Dâmbu era plină cu păcură, provenită din sonda nr. 11 a soc. Steaua Română care a erupt zilele trecute, asvârlind câteva sute de vagoane de păcură, acoperind o parte din sat, șoseaua și care s'a scurs pe pârâul Dâmbu pe o distanță de mai mulți kilometri.

Din neglijența copiilor sau din alte motive ce se vor stabili în cursul anchetei ce se face de autorități, păcura de pe pârâu a luat foc.

Un fum gros și limbi enorme de flacări s'au ridicat la mari înălțimi înspăimântând populația satului Țintea și a celor din împrejurimi.

ALARMA

Imediat, sirenele sondelor și ale stațiilor de desbenzinare au dat alarma. Sătenii, de teama pericolului — aproape tot satul fiind inundat de păcură și atmosfera încărcată cu gaze — au dat drumul vitelor, câinilor și păsărilor domestice din ogrăzi, gonindu-le spre câmp, căutând în acelaș timp să-și evacueze locuințele.

Alții, îndemnați de autorități, au dat fuga cu unelte'n mâini să dea ajutor la oprirea pârjolului ce se apropia.

*

Păcura aprinsă pe râul Dâmbu a produs panică în toată regiunea. Imediat ce s'a dat alarma, d. I. M. Georgescu, prim-pretorul plășii, împreună cu plut. major Florea, șeful secției de jandarmi Băicoi, a anunțat autoritățile din Ploești.

La fața locului au sosit în grabă d-nii: prim-procuror Anghel Dragomirescu, procuror I. Nacian și Gică Andreiovici, judecător instructor Dan Demetrescu, col. Christache Popovici, comandantul legiunei de jandarmi Prahova și șeful chesturei Ploești, I. Cosmovici, directorul prefecturei, pompierii din Ploești sub comanda d-lui căpitan Maneca Mihail precum și pompierii orașului Câmpina.

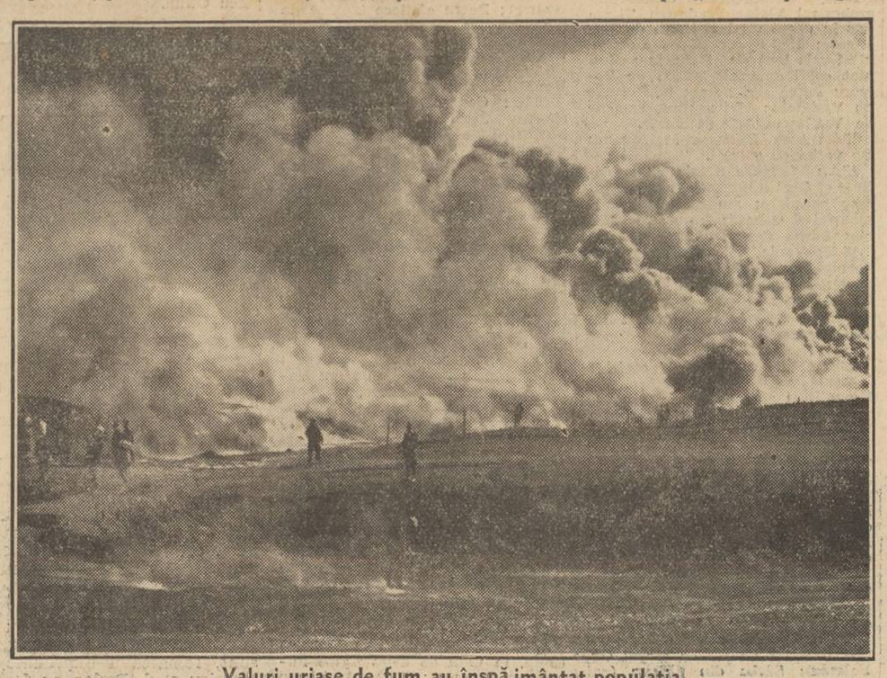

Valuri uriașe de fum au înspăimântat populația

Primăria municipiului Ploești a trimes două camioane cu lucrători, deasemeni a mai trimes pompieri și echipe de lucrători societățile Colombia și Unirea.

Ca primă măsură, s'au ridicat baraje de pământ deacurmezișul pârâului aproape de marginea satului, cam la 1.200 metri de sonda în chestiune și s'a format apoi o zonă peste care s'a aruncat spumă specială de stins incendiile în petrol, peste care focul nu putea trece, spre a salva astfel satul, lăsând cealaltă extremitate să ardă, până la epuizarea întregei cantități de păcură.

Intre timp, au mai sosit d-nii ing. Stănculescu, inspector minier, ing. Vasiliu și ing. Stănescu, procuriștii soc. Steaua Română.

După câteva ore focul a fost complet stins, evitându-se un adevărat dezastru pentru comuna și schela petroliferă Țintea. Cei doi copii, din cauza cărora s'a produs focul, sunt în etate de 7 și 8 ani, ai locuitorilor Vasile Ilie și Vasile Pățăgoiu.

CARE ESTE SITUAȚIA ACTUALA

Pericolul nu a putut fi complet înlăturat. Dintr'un moment într'altul se poate deslănțui un incendiu fie din neglijența vreunui sătean, fie din cauza vreunei scântei ce s'ar produce când vre-o unealtă ce se întrebuințează la curățitul sondei și ogrăzilor s'ar isbi mai tare de vre-o piatră.

Autoritățile au luat măsuri de prevedere, indicând lucrătorilor cum să mânuiască uneltele și dând ordine ca nimeni să nu întrebuințeze foc nici pentru gătitul mâncării și nici pentru încălzit.

Fumatul a fost riguros interzis în zona cuprinsă de gaze.

Jandarmii din satele învecinate au fost concentrați și așezați în tot satul în posturi fixe și patrule, sub comanda plutonierului Bădoiu Florea.

CINE SUNT SINISTRAȚII

Gospodăriile din jurul sondei, de o parte și alta a șoselei, au fost evacuate.

Familiile evacuate au fost cantonate cu bagaje și vite în casele ce nu au fost cuprinse de păcură. Societatea Steaua Română se ingrijește zilnic de hrana acestora, cari sunt în total în număr de peste 600 persoane.

Gospodăriile inundate de păcură sunt ale locuitorilor: Gh. Robea, mare cormerciant; Nicolae N. Brutaru, Gh. Ciobanu, Soare Marin, Soare Vasile, Anton Gh. Vasile, Brutaru V. Dumitru, Oprea Gh. Brutaru, Gh.

(Continuare in pag. 2-a)

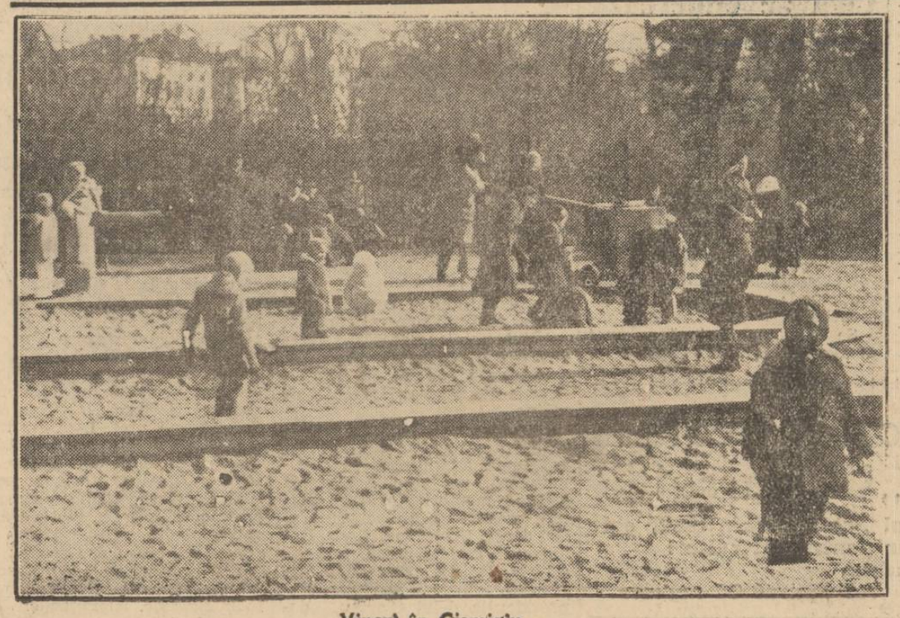

Vineri în Cișmigiu

Șoseaua și gospodăriile inundate de păcură. In fund se vede sonda care a erupt

Finalul dramei spaniole

de AL. GREGORIAN

Drama spaniolă e aproape de sfârșit.

După doi ani și șapte luni de măceluri, de moarte, de distrugere frenetică, Spania lui Cervantes și a lui Unamuno se va întoarce în curînd, obosită și împăcată cu ea însăși, la rosturile sale istorice. Istovită de suferință și purificată în jertfă, ea vine cu rănile deschise, cu comorile de artă nimicite, jefuită de aur, cu orașele și satele prefăcute în moloz, cu tineretul îngropat în șanțuri, vine ca o îndoliată mustrare pentru toată civilizația lumii și pentru toată sălbăticia din om.

Abia acum, la sfârșit, când se vor ridica norii de fum deasupra sierelor însângerate, se va putea vedea tot dezastrul războiului civil, întreaga tristă panoramă a unei țări care s'a încăerat cu propriul ei destin și s'a însângerat cu o sadică pasiune. E măreț, într'adevăr, să vezi un mare popor încordat într'o luptă agonică între bine și rău și întreg pământul unei patrii transformat într'un cimitir de eroi, dar e sfâșietor spectacolul final în care învinșii se risipesc pribegi pe drumuri, iar învingătorii cad vlăguiți pe steaguri și pe ruine, cu buzele amare, cu ochii în pustiu, cu sufletul zdrobit de propria lor biruință...

Dela abdicarea forțată a lui Alfons al XIII-lea, din zilele acelea de tălăzuiri disperate, când madrilenii își plângeau Monarhul și-l fluerau în același timp, cu o egală ardoare, când asturienii se organizau în soviete, studenții devastau catedralele și generalii conspirau în loji, Spania n'a mai cunoscut pacea sufletească și ocrotirea legii. Din rostogolire în rostogolire, ea a coborît cu fiecare an tot mai jos, până în fundul haosului.

Regele a fugit într'o noapte din Aprilie 1931. Cu un an mai înainte se prăbușise dictatura lui Primo de Rivera. In 1932 Kominternul își deschide secții la Madrid și în toată Peninsula Iberică. Anul 1933 dă semnalul marilor greve. Dela Saragossa la Oviedo și până la Sevilla, republica e sub tirania cluburilor și sindicatelor revoluționare marxiste. Alegerile comunale și cele legislative vin să demonstreze totuși, că marea majoritate a națiunei e contra ideilor anarhice. Naționaliștii obțin 205 mandate, centrul 167, iar stânga 99. E marele și ultimul ceas al dreptei. Dar Gil Robles, conducătorul ei, un personagiu de mare suprafață intelectuală, profesor universitar și bun organizator de masse, ezită să-și ia răspunderea situației. Evenimentele îl depășesc. Se formează un guvern de centru sub prezidența radicalului Alexandru Lerroux, în care naționaliștii primesc mai târziu, în 1934, trei portofolii cu slăbănogul Gil Robles la departamentul războiului.

Izbucnesc comploturile, cu teribilele revolte din Asturii, sângele curge pe toată întinderea re-

(Continuare in pag. 2-a)

Prăbușire catastrofală într'o mină din Turcia

Serviciul special al „Universului"

Ankara, 10 (Radio-Central). — Intr'o mină de cărbuni din Rodosto s'a produs o gravă prăbușire, prin care 40 minieri au fost închiși într'o galerie.

In cursul lucrărilor de salvare, 13 minieri au fost găsiți morți, iar 20 grav răniți. Șapte sunt încă dispăruți.

SCRISORI DIN PARIS

Va fi d. Daladier președinte al Republicii?

D. Millerand a împlinit 80 de ani

de RENE SAIVE

Paris, Februarie

S'a hotărât. Alegerea președintelui Republicei se va face la 6 Aprilie la Versailles.

Fixarea acestei date a dat naștere unui mic incident. In adevăr, nu se știe de cine și de ce a fost aleasă data de 6 Aprilie. In principiu, trebue un decret al guvernului, decret care intervine după consultarea președintelui senatului și a președintelui camerei. Lucrurile s'au petrecut totdeauna astfel... afară de anul acesta. Deaceea președintele senatului, venerabilul d. Jeanneney a manifestat o oarecare rea dispoziție.

Acestea zise, anumiți bărbați politici continuă să-și „insinueze" candidatura și procedează în consecință la sondagii în cercurile parlamentare.

Se vorbește mereu de d. Pietri, Bérard și Laval. Se vorbește deasemenea de d. Queuille, fost ministru al agriculturii și de d. Henri Roy, senator. La drept vorbind, sorții de izbândă ai acestor doi eventuali candidați par pentru moment destul de reduse.

Dar iată că se rostește cu stăruință numele unui nou candidat: acela al d-lui Edouard Daladier. Firește, președintele consiliului n'a spus că va fi candidat. Este chiar probabil că va desminți știrea candidaturii sale sau, cel puțin, n'o va confirma.

Totuși, oamenii „bine informați" pretind că d. Edouard Daladier va fi printre concurenții dela 6 Aprilie.

Dacă faptele se vor petrece astfel, problema alegerii președințiale va fi, fără îndoială, mult simplificată. Este sigur că popularitatea de care se bucură d. Daladier va fi de ajuns să înlăture pe mulți candidați.

*

Depe acum candidatura posibilă a d-lui Daladier îngrijorează pe câțiva parlamentari, cari se tem de autoritatea actualului președinte al consiliului. Trebue, pretind aceștia, ca președintele Republicei să se mulțumească să prezideze și să nu intervină în chip prea vădit sau prea activ în conducerea treburilor publice. D. Daladier se va mulțumi oare cu acest rol cam șters?

Un exemplu ar trebui să-i liniștească. Și anume, exemplul d-lui Alexandre Millerand care, în 1924, a trebuit să părăsească președinția Republicii în urma unui conflict politic în care a dat dovadă de oarecare lipsă de suplețe.

Azi d. Alexandre Millerand este senator. Și zilele acestea își va sărbători aniversarea de 80 de ani.

Fostul președinte a avut o carieră oarecum ciudată.

(Continuare in pag. 2-a)